

**Інформація для тих, хто працює з
людьми з порушеннями слуху**

Культура глухих

Культура глухих – це унікальна лінгвістична меншина, яка використовує жестову мову як первинний метод комунікації.

**У культурі Глухих розрізняють
три типи ідентифікації осіб:**

- Глухий
- Слабочуючий (пізньоооглухлий)
- Чуючий

Жестова мова

Важлива культурна цінність для глухих людей – їх мова – жестова (ЖМ). Більшість нечуючих проводять більшу частину свого життя з людьми, які не володіють ЖМ. І тільки тоді, коли глухі люди опиняються серед собі подібних, зникають всі бар'єри на шляху до комунікації. Для більшості людей очевидно, що ЖМ – візуальна мова.

Існує два типи жестової мови:

- **Калькована жестова мова (КЖМ)** – мова, в якій жести є еквівалентами слів, їх порядок такий як і в словесному мовленні. Не виконує функції природньої мови.
- **Українська жестова мова (УЖМ)** - природня візуальна мова Глухих в Україні. На відміну від словесної мови, репліки жестової мови конструюються на ґрунті зорової а не слухової модальності. Має власну граматичну структуру.

У жестомовній бесіді «слухач» повинен завжди дивитися на «спікера». З точки зору нечуючої людини, перерваний очний контакт або нестача/відсутність очного контакту означає байдужість. Більшість чуючих людей фактично не часто користуються обличчям і тілом як засобом спілкування, і отже, нечуючі сприймають їх комунікацію як мляву і малоемоційну.

Вираз обличчя і мова тіла – складники ЖМ. Глухі люди мають виняткову здатність використовувати і зчитувати невербальні елементи комунікації.

Що таке аудизм?

- **Аудизм** – це термін, який вживається для окреслення дискримінації або стереотипів щодо Глухих людей. Особа з аудистичним ставленням вважає, що життя без слуху є даремним і нещасним, втрата слуху є трагедією, а Глухі особи повинні ідентифікуватися, передусім, з чуючими людьми.

Правила спілкування з нечуючими:

- ✓ Знайдіть тиху (затишну) і добре освітлену кімнату для спілкування і станьте або сядьте на відстані 1 метра від співрозмовника;
- ✓ Говоріть повільніше і не кричіть на нечуючу особу;
- ✓ Глухі люди слухають очима. Нечуюча особа не може не дивитися на об'єкт і в той же час слухати (читати з губ). Говоріть лише тоді, коли ви маєте очний контакт з людиною з порушеннями слуху;

- ✓ Більшість нечуючих спілкуються за допомогою перекладача жестової мови. Ви повинні звертатися безпосередньо до глухої особи і говорити у її напрямку, а не до перекладача, та підтримувати очний контакт з нечуючою персоною.

Термінологія

- **Правильно**

- Глухі студенти
- Студенти з порушеннями слуху
- Нечуючі студенти
- Людина з інвалідністю
- Жестова мова
- Перекладач жестової мови

Термінологія

- **Неправильно**

- Глухонімі
- Інваліди
- Мова жестів
- Сурдоперекладач
- Термін «Слабкочуючі» доречний лише в тому випадку, коли йде мова лише про людей з частковою втратою слуху, цей термін не включає в себе категорію глухих людей і є невірним, коли йде мова про всіх нечуючих з різними ступенями порушення слуху.

Рекомендації щодо ведення занять з глухими

- Використовуйте наочні матеріали (презентації, плакати, вироби тощо) – глухі краще сприймають візуальну інформацію.
- Не говоріть занадто багато та не використовуйте складні терміни – замініть складні слова біль простішими, кожен новий термін краще одразу записати після пояснення для кращого засвоєння матеріалу.

- По можливості надавайте короткі та доступні конспекти для підготовки вдома.
- Не говоріть на підвищених тонах.
- Звертайтеся безпосередньо до нечуючого студента, а не до перекладача – перекладач є лише «вухами» нечуючої особи, а не третьою особою.
- Слідкуйте за тим, як студенти сприймають переклад на ЖМ, за їх виразами обличчя можна зрозуміти чи вони розуміють переклад чи ні.

Дякую за увагу!